

Herman Finkers

*De cursus 'omgaan met teleurstellingen'
gaat wederom niet door*

Verzamelde vertelsels

Uitgeverij Thomas Rap

2014

Eén boek zegt meer dan duizend woorden.

Ter verantwoording

De inhoud van dit boek is – op een enkel verhaal na – een weerslag van wat ik ooit eens op een podium heb uitgesproken voor een microfoon. In eerdere uitgaves en in een andere vorm zijn deze conferences al eens in boekvorm verschenen.

In deze bundel heb ik de geselecteerde teksten waar nodig aangepast, ingekort en losgemaakt van de context van de voorstelling.

Tevens zijn bij deze vernieuwde uitgave de conferences en de liedjes (proza en poëzie) gescheiden. De liedteksten en gedichtjes zijn in de gelijktijdig verschenen bundel *Poëzie, zo moeilijk nie* ondergebracht en maken samen met deze prozabundel de uitgave compleet.

Een aantal verhalen bevat bijdragen van mijn broer Wilfried. In de inhoud staat vermeld welke pagina's teksten bevatten die in samenwerking met mijn broer tot stand zijn gekomen.

Een spreekwoord uit m'n geboortestreek luidt: 'Et mut wa nen helen besten sprekkerd ween den nen zwiegerd verbeteren kan.' Hier zit in zoverre wat in dat, als je je mond opendoet, je het risico loopt de plank mis te slaan. Niettemin is de kans wel degelijk aanwezig dat je een opmerking plaatst die hout snijdt. Interessant wordt het echter pas

wanneer je met een opmerking de plank zódanig mislaat, dat het een uitspraak die werkelijk ergens op slaat overtreft.

Indien deze bundel u af en toe het gevoel geeft dat dit punt wordt bereikt, dan is mijn missie geslaagd.

Voorjaar 2012

Herman Finkers

Mijn kinderjaren

Ik ben in 1954 geboren, in de mooie stad Almelo. Ik werd zeven dagen te vroeg geboren. Dat vonden mijn ouders niet erg. Stel dat ik zeven dagen te láát was geboren; die eerste week is juist zo leuk en die hadden ze dan moeten missen.

Ik ontpopte me al snel als een braaf kind. Abnormaal braaf. Mijn ouders hebben me zelfs een keer gebeden en gesmeekt of ik alsjebliedt toch ook eens ondeugend wilde zijn, maar ik trok me er niets van aan.

Het enige dat op mij viel aan te merken was dat ik nogal dromerig van aard was. Wat heet dromerig: ik heb een keer een half uur aan de kapstok gehangen omdat ik vergeten was mijn jas uit te trekken. Zo dromerig was ik in die tijd.

Mijn moeder sprak bezorgd: 'Oons Herman is kats op 't rabat!' Bij ons thuis sprak men erg plat. Nu spreekt men in Twente toch al erg plat, maar bij ons thuis sprak men wel héél erg plat. Kijk: de heer en mevrouw 'Huiskes', dat wordt in het plat heel eenvoudig: de heer en mevrouw 'Huuskés'. Maar bij ons thuis werd 'Janssen' al 'Huuskés'. Zo enorm plat spraken wij thuis.

En in 1968, u weet wel, toen Jan Huuskes de Tour de France won, stond ik weer eens te dromen in de slagerij. ‘En, wat zal het wezen?’ riep de slager mij wakker. ‘O, meneer, mijn moeder wou graag een zelfgemaakte rookworst. ‘En wat heb ik daarmee te maken?’ ‘O, dat weet ik niet, meneer.’ Ik had daar weer eens geen antwoord op en liep onverrichter zake naar huis.

Die middag schafte de pot wederom boerenkool zonder worst. Ik keek naar mijn bord en zag tussen de boerenkool een levende slak kruipen. Klinkt gek, maar nú nóg lust ik geen slakken.

Mijn schooljaren

Ik heb het grootste deel van mijn leven in het onderwijs gezeten. Ik was een bijzonder trage leerling.

Ik lag er ook een beetje uit op de hbs want de jongens daar praatten toch voornamelijk over voetbal, brommers en meisjes, terwijl mijn belangstelling uitging naar borduren. En ik borduurde dan wel harde porno, maar toch bleef ik ergens een buitenbeentje.

Bovendien was ik op school een zeer zwijgzaam tiep. Ik durfde nooit wat te zeggen in de klas. Pas in het tweede jaar begon ik een beetje te praten. Mijn eerste woordjes waren mama en papa. ‘Wij zijn jouw mama en papa niet,’ zeiden mijn klasgenoten. Van schrik was ik weer een jaar stil.

Na de middelbare school heb ik werkelijk op alles gesolliciteerd, maar nergens werd ik aangenomen. Ik denk dat dat kwam, omdat ik geen briljant prater was. Steevast kreeg ik tijdens zo’n sollicitatiegesprek te horen: ‘Wij zijn jouw mama en papa niet.’

Sollicitatiebrieven

1.

Mijne heren,

Reagerende op uw advertentie waarin u personeel vraagt, overwegende en aanvaardende zulks door u omschreven, mede overwegende voetnoot TWEE van uw vacature en wel zodanig dat derhalve concluderende als ondergetekende een dergelijke functie te ambiëren, verblijf ik.

Hopende hiermee een sollicitatiebrief te hebben geschreven, teken ik.

In afwachting van uw afwijzing, et cetera, et cetera.

2.

Geachte sollicitatiecommissie,

Bij dezen reageer ik op uw advertentie waarin u vraagt om obers met ervaring. Ik deel u mede dat ik geen belangstelling heb.

3.

Mijne heren,

Bij dezen solliciteer ik naar de functie van Algeheel Directeur van uw bedrijf. Naar mijn mening ben ik zeer geschikt voor deze functie en ik verwacht u morgenochtend om tien uur op mijn kantoor.

Verkoopt u kussentjes?

Naar een idee van Hans Roosen

Bij v & D liep de verkoop van kussentjes slecht. Dat kwam omdat v & D ze slechts in twee kleuren kon leveren, terwijl de Bijenkorf er recht tegenover, keus had uit maar liefst tién verschillende kleuren. In plaats van er acht kleuren bij te bestellen zette v & D een verkoopcursus op touw getiteld: *Doe en Denk Richting Klant*.

Allereerst *Doe* richting klant: 'Goedemiddag.'

Vervolgens *Denk* richting klant. De klant wil waarschijnlijk iets kopen dus je vraagt hem: 'Waarmee kan ik u van dienst zijn?' De klant zegt dan bijvoorbeeld: 'Ik zoek een kussentje.' Jij als verkoper legt hem dan uit dat hij de keus heeft uit maar liefst twee verschillende kleuren. De koper maakt zijn keus en weer verlaat een tevreden klant het pand. De praktijk:

- Verkoopt u kussentjes?
- Goedemiddag!
- Ja, goedemiddag. Verkoopt u kussentjes?
- Waarmee kan ik u van dienst zijn?
- Verkoopt u kussentjes?
- Eh...
- Ja, verkoopt u nou kussentjes of verkoopt u geen kussentjes?
- Nou, we hebben ze wel, maar we verkopen ze nooit.
- Hoe komt dat dan?

- Wij hebben keus uit maar liefst twee verschillende kleuren, maar de Bijenkorf heeft tien verschillende kleuren!
- Is dat hier ver vandaan, de Bijenkorf?
- Nee hoor, het is hier recht tegenover.

En weer verlaat een tevreden klant het pand.

De kledingzaak

- Goedemiddag. Waarmee kan ik u van dienst zijn?
- Nou, ik zoek niets speciaals, hoor.
- Dan bent u aan het goede adres. Welke maat heeft u?
- 32.
- Komt u dan maar mee. Hier heb ik een leuke broek voor u.
- Ik vind het een zeikerige broek.
- Ja, 't is echt iets voor u.
- Nou vooruit, dan pas ik hem even.
- Hoe zit hij?
- Ik krijg hem niet dicht.
- Dat is het model, hoor. Hoe vindt u hem?
- Lijzig.
- U moet het ook zien met zo'n lullig shirtje erboven.
- Heeft u dat?
- Ja hoor, alstublieft. Hoe zit het?
- Het zit wel goed, maar het staat als een idioot.
- Tja, het komt weer terug, hè. Tommy Cooper had ook al zoiets. Het haalt op als u er wat bij goochelt. U moet het een paar keer wassen, dan krimpt het wat en dan kleedt het u nog slanker af.
- Krimpt het ook nog?
- Nou, als u het liever niet heeft, dan krimpt het niet, hoor.

Stoplicht -1-

Eén stoplicht springt op rood,
een ander weer op groen,
in Almelo is altijd wat te doen.

Lopen wij in gedachten door het centrum van Almelo, dan zien wij zegge en schrijve één ratelapparaat. Wij van de EHBO zien het liefst op elke hoek van de straat een voetgangersoversteekplaats voorzien van voetgangerslicht én ratelapparaat. Een ratelapparaat maakt een ratelend geluid dat bedoeld is voor blinden. Blinden komen namelijk bij zo'n oversteekplaats, zien dat hele licht niet, maar die horen dan dat ratelapparaat en denken: hé, een ratelapparaat! Uitkijken! Ik bedoel natuurlijk: Uitkijken dat ik er niet met de kop tegenaan loop. Nu heb je ook mensen, die zijn niet blind, die zijn doof. Horen dus dat ratelapparaat niet, maar daarvoor hebben we dan weer dat lampje. Doven mensen zien dat lampje en denken: hé, een lampje! Wat een lawaai!

Nog even kort samengevat: een lampje is voor doven, een ratelapparaat voor blinden. Het mooiste is natuurlijk een combinatie van beide: lampje plus ratelapparaat voor het geval er iemand langskomt die én blind én doof is.

Stoplicht -2-

Naar een idee van Gerard Winkels

Bij een voetgangersoversteekplaats wacht ik voor het rode licht. Links van mij: twee langharige bizons waarvan over het algemeen wordt aangenomen dat ze al lang zijn uitgestorven. Het licht springt op groen en ik steek over. Door stom geluk ontwijk ik nog net de van rechts aanstormende Mitsubishi die dwars door het rode licht stuift en vervolgens frontaal inrijdt op de reeds vermelde en nu definitief uitgestorven langharige bizons.

De cursus 'omgaan met teleurstellingen'

De cursus 'omgaan met teleurstellingen' gaat wederom niet door.

Feestje in Amsterdam

Excuses dat ik zulke onsmakelijke bewegingen maak, maar ik heb vannacht een belangrijk feestje in Amsterdam. En ik wil er wel graag een beetje netjes bijlopen daar in Amsterdam. Dus ik heb zojuist even m'n scrotum geschoren. Vandaar...

Maar het is wel wennen...

Dat feestje wordt gegeven door een bevriend homostel. En die jongens zijn niet zomaar een béetje homo... nee: vaklui!

En dan ben je als boerenkinkel uit Almelo toch altijd een beetje benauwd dat je er niet kinky genoeg bijloopt. Vandaar dus.

Maar ja, het is wel noodzakelijk, want Amsterdam is wel het Gordon en Somorra van Nederland...

En Almelo... ja, wees eerlijk:

*Bestaat er groter armoe, bestaat er groter pijn,
Dan een verfijsde nicht in Almelo te zijn.*

Nee, de geboren en getogen Amsterdammer is een wezenlijk ander mens dan de geboren en getogen Almeloër. Zo is men in Amsterdam nogal lichamelijk en knuffelig met elkaar. Dat zijn wij in Almelo niet zo. Mijn vrouw ziet me al aankomen, zeg.

Glad

Jarenlang ben ik met mijn voorstellingen door weer en wind van schouwburg naar schouwburg gereden. In de winter van '85 was het een keer zo verschrikkelijk glad dat ik totaal geen controle meer had over het stuur en mijn auto allerlei richtingen in schoot, waar ik helemaal niet heen wilde.

Men vraagt mij wel eens: 'Treed je in het hele land op?'
Nou, als het glad is wel.

Trage zaal

Ik vind het heerlijk om op te treden voor een spontane zaal. Soms heb je van die trage zalen; ik had ooit een keer een zaal die was zó verschrikkelijk traag...

De volgende avond bij Seth Gaaikema begonnen ze pas te lachen.

Zelfbeeld

Ik heb geen hoge pet op van mezelf.

Als ik mezelf op televisie zie dan denk ik: dat kan ik ook.

Afwijzing Leids Cabaretfestival

Het is geen cabaret wat je doet.

Je hebt het meer op de humor gegooid.

De beginnend cabaretier

Goedenavond. Mijn naam is Herman Finkers en dat kan toch dacht ik lang niet van iedereen in de zaal gezegd worden. Ja, dames en heren, ik ben mij er eentje.

Mijn beroep is grappenmaker, men noemt dat ook wel cabaretier. Volgens een zekere definitie is een cabaretier iemand die mensen aan het denken zet over taboes die er heersen in de samenleving. Voorbeeld: ik heb mijn vrouw al dikwijls aan het denken gezet over vrijwillige euthanasie. Ja, ik ben mij er eentje.

Nog een voorbeeld: ik wil speciaal mijn vader, mijn moeder, mijn broertjes en mijn zusjes bij u onder de aandacht brengen, want het leuke is dat een optreden van mij meestal ook een familiegebeurtenis is. Net zoals Kerstmis en incest. Over incest gesproken: ik ben mij er eentje.

Ik word als cabaretier soms al in het openbaar herkend. Zo zijn er alleen bij ons in Almelo al twee winkels waar ik niet meer word geholpen.

Wanneer men mij herkent probeert men leuker te zijn dan ikzelf. Voorbeeld: ik vraag in de winkel om een pond jong belegen.

‘Een onsje meer, is dat erg?’

‘Nee hoor,’ zeg ik, ‘is helemaal niet erg.’ Waarop de verkoper een onsje extra op de weegschaal legt.

Dames en heren, u bent mij er eentje.

Laatst werd ik op de fiets herkend. Dat komt, ik fiets nogal veel. En u kent dat wel, fietsen in Nederland, wind tegen, regen tegen, hagel tegen. Gelukkig heb ik zo'n kindje voor me op het stuur... Wij hebben twee kindjes, ook een voor mijn vrouw...

Het zit namelijk zo, een auto kunnen we ons niet veroorloven, dus fietsen we nogal veel, en met dat weer in Nederland mag u wel stellen dat we heel bewust voor kinderen hebben gekozen.

Maar goed, ik viel laatst met mijn nageslacht van de fiets en we bleven hulpeloos gewond op straat liggen. Dus ik riep naar een willekeurige voorbijganger:
'Majesteit, zoudt u ons overeind willen helpen?'

De koningin zag ons liggen, herkende mij onmiddellijk en zei: 'Zo, kijk eens aan! De humor ligt op straat! Ja, meneer Finkers, wij zijn ons er eentje!'

Ik stelde me netjes voor aan de koningin: 'Herman Finkers.' 'Ja,' zei ze, 'ik vind uw programma's altijd heel leuk.' En ik had nog wel zó duidelijk mijn naam gezegd.

Of ik niet een optreden wilde verzorgen op het koninklijk huis. Nou, als er iemand is die gemakkelijk lacht, dan is het de koningin wel, dus ik antwoordde: 'Ja, graag, majesteit.'

'Leuk!,' zei ze, 'ik moet nou al lachen!'

Nog geen week later belde ik bij het koninklijk huis aan. Ik belde eerst nog bij het verkeerde nummer, ik zat bij de burens, maar die wisten wel waar ik moest wezen.

En terwijl ik daar zo op de stoep van Huis Ten Bosch stond, dacht ik: wat heb ik toch eigenlijk mooi werk! Ik kom nog eens ergens waar iemand anders niet zo gauw komt. Verhalen over hoe moeilijk het artiestenleven is, vind ik dan ook behoorlijk overdreven. Zo heb ik al ergens het verhaal gelezen dat de gemiddelde artiest drieëndertig maal zoveel zelfmoord pleegt als de gemiddelde arbeider. Wanneer een arbeider één keer zelfmoord had gepleegd, dan had een artiest dat al drieëndertig keer gedaan. Kijk, je zou ook gewoon kunnen concluderen dat een arbeider wat handiger is.

En om u verder nog eens een indruk te geven van de luxe in de showbusiness: ik heb in uw jongerencentrum de beschikking over een kleedkamer met een wastafel en een wc. Ja, het lijkt mij ook wat dubbelop, maar het is er toch allemaal maar.

En zoals ik al zei, je komt nog eens ergens. Zo heb ik al een keer opgetreden in Duitsland, waarbij ik me nogal versprak. Ik spreek überhaupt maar één woord Duits en ik had daar een act waarbij ik een stuk muziek draaide: de Peer Gynt Suite van de componist Edvard Grieg. Omdat dat nogal een vrij lang stuk is, wist ik niet of ik nu de gehele suite zou draaien of een gedeelte ervan. Dus ik vroeg in al mijn onschuld aan die Duitsers: ‘Wollt ihr ein kleines Stückchen oder wollt ihr den totalen Grieg?’